

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. (a) Hadrianus Papa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

quibus civitatibus postea accipienda benedictionis de-
fiderio non venerit expectendus. Concilium Aurel.
can. 25. aliis 27. ibi: *Nullo circum Pascha, Na-
talis Domini, vel Quadragesime solennia in villa
liceat celebrare, nisi quem infirmitas probabitur re-
misse.* Aurel. 4. can. 3. Caesarauguit. can. 4. 16.
Kalend. Janu. usque in diem Epiphaniae, quest. 7.
Idus Janu. continuis diebus nulli liceat de Ecclesia
se absentare in domibus, nec secedere ad villam, nec
montes petere, nec nudis pedibus incedere, sed con-
currere ad Ecclesiam: quod qui non observaverit, de
suspectis anathema sit in perpetuum. Concilium
Arvernense can. 14. *Ut festivitates praecipuas. Do-
mini natale, Pascha, Pentecosten, & si qua aliae sunt,
presbyteri, & cives natumajores celebrent in civita-
te cum suo Episcopo, non in villis.* Unde cum in di-
ctocan. 63. agatur de praecipuis Christi Domini fe-
stivitatibus, ideo jubetur fidelibus simul cum Epi-
scopis, non in villis, & parochiis, earum celebritati
interesse.

14. Secundo opponi potest textus in can. 16. Con-
cil. Salegust. ibi: *Decretis quoque sancta Synodus,
ut nullus Romam eat, nisi cum licentia sui Episcopi,
vel ejus vicarii.* Ex quibus deducitur, etiam irre-
quisito Parocho posse parochianum peregrè pro-
ficisci; & per consequens in aliena parochia
communicare, & Missarum solennis interesse.
Pro cuius canonis expositione sciendum est,
quod licet fideles, dum in ipsa parochia per-
sistunt, urbana, sive rustica, contempto pro-
prio parocho non possint in aliena parochia
Missarum solennis interesse; tamen dum pere-
grè proficiscuntur, in aliena parochia commu-
nicare valent. Ideo autem in dicto can. 16. Con-

cilii Salegust. prohibetur fidelibus absque licentia
proprii Episcopi, vel ejus Vicarii Romam adire,
quia ad limina Sanctorum Apostolorum proce-
dentes peregrinantes à populo commeatus exige-
bant, & ex peregrinatione suis exactionibus oc-
casionem obtendebant; ideo crebra illa pere-
grinationes à Patribus prohibentur. Alia etiam
fuit causa ipsius prohibitionis, quia videlicet
nonnulli tantà fiducia in omne scelus ultrò de-
clives crederent omnia scelera sanctorum visi-
tatione locorum elui, & prorsus obliterari,
can. 18. ipsius Concilii Salegust. ibi: *Quia multi
tantà mentis suae saltantur stulticia, ut aliquo ca-
pirali crimine inculpato penitentiam à sacerdotibus
suis accipere nolint, in hoc maxime confisi, ut Ro-
mam euntibus Apostolicus omnia sibi dimittat pecca-
ta: sancto visum est Concilio, ut talis indulgentia
illis non proset, sed prius juxta modum delicti pen-
itentiam sibi datam à suis sacerdotibus adimpleant,
& tunc Romam ire si velint, ab Episcopo proprio
licentiam, & literas ad Apostolicum de eisdem re-
bus deservendas accipiant.* Utrumque ab usum ex-
presserunt PP. Concilii Cabilon. 1. can. 45. ibi:
*Sunt nihilominus laici, qui putant se impunè aut
peccare, aut peccasse, quia hoc loca orantur fre-
quentant. Sunt quidam Potentum, qui acquirendi
census gratià, sub pretextu Romani, sive Tyrone
itineris multa acquirunt, multos pauperum oppri-
munt, & quod solà cupiditate faciunt, oratio-
num, sive sanctorum locorum visitationis causâ
facere videri affectant. Sunt pauperes, qui vel ideo
id faciunt, ut majorem habeant materiam men-
dicandi.* Illustrat Savarus ad Sidonium lib. 5.
epist. 5.

CAPUT III.

(a) Hadrianus Papa.

Nullus Episcopus alterius parochianum judicare praesumat. *Et infra*: Nam qui eum
ordinare non potuit, nec (b) judicare ullatenus potuit.

NOTÆ.

(a) **H**adrianus.] Sic etiam legitur in prima
collectione, sub hoc tit. cap. 3. Ex de-
cretis Hadriani citatur textus hic à Burchardo lib.
2. Decreti, cap. 39. Carnotensi p. 6. Decreti, cap.
140. & rectè; nam inter canones 72. ab Hadriano
Papa adversus falsos accusatores, & oppressores
Pontificum, ac Episcoporum, in gratiam Ingel-
ramni Episcopi Mediomatricum Romæ tunc de-
genus collectos, & editos anno Domini 785.
reperitur hic canon ordine 161 in hæc verba:
*Nullus Episcopus alterius parochianum praesumat re-
nuere, aut ordinare absque ejus voluntate, vel ju-
dicare; quia sicut irrita erit ejus ordinatio, ita &
judicatio: quoniam consensum nullum alterius judi-
cis, nisi sui, sententiâ teneri; nam qui cum ordi-
nare non potuit, nec judicare ullatenus potuit.* In
cujus canonis notis hæc subjicit Antonius Au-
gustinus: [Hæc verba sunt Nicæni (hæc eadem
verba sunt cap. 14. Concil. Magunt. sub Arnul-
pho, & lib. 7. cap. 308. Capitul. in additis, cap. 149.)
Concilii cap. 26. attestatur Julius Papa epist. 2.

cap. 6. sed desiderantur hæc verba post verbum
(judicare) *salva cum in omnibus Apostolica aucto-
ritate.*] Extat quoque de eadem re caput 16. Ni-
cæni Concilii Græcè, & Latine, ex quo est *dist.*
71. cap. 3. Burch. lib. 1. cap. 109. Ivo Carnot. p. 5
cap. 211. Decreti. Nec dissimile est caput 35. Græcis,
Latinis 36. Apostolor. Calixtus Papa epist. 2. latius,
ex qua sunt tria Gratiani capita 9. q. 2. Burchard. lib.
9. cap. 39. & Ivo Carnot. p. 6. Decreti, cap. 14. ex De-
cretis Hadriani Papæ cap. 15. Ivo p. 5. cap. 100. & 101.
& p. 14. cap. 72. Decret. ex Calixti epistola, Ansel. lib.
6. cap. 118. ex epistola Xysti omnibus Episcopis 119.
& cap. 120. ex Celestini Gregorius IX. *sub titulo de
parochiis, cap. 3.* Hadriano Papæ adscripta Berna Pa-
piensi. 1. collect. Decretal. lib. 3. tit. 25. c. 3. Quod autem
Ansel. Lucensis attulit ex Xysto, nos invenimus in
epistola Xysti Minoris 2. ad Episcopos Hispan. cu-
jus magna pars totidem verbis repetita est nomine
Felices II. ad omnes Episcopos. Addamus Syri-
cium Papam in epist. 4. cap. 6. & similem Innocen-
tii epist. 2. cap. 7. qui refert, hanc fuisse Concilii Ni-
cæni sententiam. Ex hoc capite sumpsit Gratianus
caput 2. *dist.* 7. Ivo 3. 5. 73. Panormit. Idem mul-
tis Conciliis proditum est, Antiocheno cap. 13.
& 21. ex quibus sunt 9. *quest.* 2. cap. 6. & 7.
Burchard.

Burchard. *lib. 1. 71. & 108. lvo p. 5. cap. 176. & 210. ex alia versione Sardiceni cap. 15. Græcis, Latinis 18. & 19. apud Gratianum dist. 71. cap. 1. Hujus Sardicenis canonis mentio fit cap. 5. Concilii Carthag. 1. & Concilii Tribur. cap. 28. & Aquisgran. cap. 55. Constantinop. œcumenic. cap. 2. Græcis, 2. & 3. Latinis, ex quibus est 9. q. 2. cap. 8. & 9. Chalcedon. etiam Generali, cap. 20. ex quo est dist. 71. cap. 4. & ex Ansel. alia editione cap. 97. lib. 99. apud quem non male quod Gratianus ait: *Aterius civitatis Ecclesiis ordinari*: legitimus. *In alterius civitatis Ecclesiis statutos fieri*. Quod etiam est in Triburienti Concilio cap. 28. hoc *constitui* appellatur 21. q. 2. cap. 1. quod non ex 7. Synodo est, sed Constantinop. 7. cap. 17. apud Græcos, apud quos plura verba ejusdem canonis extant, & pro *constitui* est. *Haecenus* Græci. Hispanas Synodos de eadem re laudamus. Valentin. Concil. cap. 6. non solum alienum clericum ordinari vetat, sed ut localem futurum se promittat, jubet; sic enim *residentem* appellat. Bracharen. 1. cap. 26. idem de ordinibus statuit. Addamus ex aliis provinciiis, Ecclensis cap. 6. Arvern. cap. 10. Cabilon. cap. 13. Aquisgran. cap. 45. quod referuntur verba Nicæni Concilii cap. 16. Arausic. 1. cap. 8. & 9. Veneric. cap. 10. Aurel. 3. cap. 15. Adde hujus collectionis caput 28. quod hujus capituli esse pars videatur. Post hæc scripta invenimus Concilium Chalcedon. cap. 3. *actio. 6.* ex quo emanavit caput 20. ejusdem Concilii: *Cleros*, inquit, *in Ecclesia constitutos non licere alterius civitatis Ecclesia deputari, sed permanere illic, in qua ministrare deputati sunt.* Quæ verba sunt cap. 20. Græcis, in quo additur tantum dictum tertium caput.] Hac canonum collectio sub nomine capitulorum Hadriani edita fuit anno 785. ea autem excerpta est ex antiquis canonibus, Pontificum epistolis, & ex breviario Codicis Theodos. In ea verò aliqua apocrypha fuisse compilata refert Marcha *lib. 7. concord. cap. 20.* Prosequitur*

Ant. Augustinus, [Nullum alterius Judicis, nisi sui, sententiâ teneri, &c. Præter Nicæni cap. 76. verba refert Julius ex eadem Synodo cap. 34. ejusdem epist. 2. Item Callixtus dicta epist. 2. Xystus I. dicta epist. 2. ante Callixtum Zephyrinus epist. 1. post Callixtum Fabianus epist. 3. ex qua est questio 6. cap. 3. totidem verbis Xystus III. cap. 3. epist. ad Orientis Episcopos; & ante Xystum Eusebius epist. 3. ab Apostolis, & eorum successoribus id esse constitutum ait, cujus verba refert Burchardus *lib. 1. cap. 165.* ex Ivone p. 5. cap. 275. *Decreti.* Eorum Pontificum verba nescio quomodo in constitutione Gratiani, & aliorum Imperatorum leguntur *lib. 7. tit. 48. cap. ult. Cod. Justin.* quo Zephyrinus est multis seculis antiquior (fuit enim Severi Imperatoris tempore) quod legibus seculi ait fuisse constitutum: eandem refert totam ex parte Gregor. *lib. 11. cap. 54. epist. 52. regestri.* Aniani verbis videntur nostri delectati, aut Anianus nostrorum PP. verbis 35. l. 4. tit. 14. C. Theodos. hujus thematis verbis utitur: eadem verba sunt cap. 14. *Magunt.* sub Amulpho, & *lib. 7. cap. 308. Capit. tul.*] *Haecenus Antonius Augustinus.*

(b) *Nec judicare.*] Et sicut ordinatio injuste fit, cap. *Episcopus 7. q. 1.* ita & sententiâ ab incompetente Judice lata, est nulla, cap. *nullus. 9. q. 2. excommunicatio quoque nulla est, cap. novit, de offic. deleg. cap. à nobis 28. de sentent. excom. cap. 12. in fine, de penit. & remiss. cap. ultimo, de constit. lib. 6.* non enim licet Judicibus extra territorium suum jus dicere, l. *final. ff. de jurisdic. dicemus in cap. à nobis, de sentent. excom. ne quidem ex interdictione, l. 3. C. de interdictione, nec ejus rei notionem præripere, quæ alterius examini & jurisdictioni est demandata, l. *final. C. de offic. Comit. sacr. Palat.* Rationem reddit Justinianus in l. *consulta, C. de restam.* his verbis: *Promissis aëlibus rem turbantur officia, si quod uni creditum est, alter subtrahat.* Commentarium hujus textus dedi in tit. de temporibus ordin.*

CAPUT IV.

Urbanus III. de (a) *Novoloco*, & de *Viget Prioribus.*

Super eo verò, quod apud vos intelleximus dubitatum, an quod de finibus, & his, quæ finibus coherent, non præscribendis statutum per canones esse dignoscitur, sit in parochiarum limitibus, sicut in provincialibus admittendum: illud vobis duximus respondendum, quod bene videtur in utroque servandum, si provincialium fines legitimâ probatione, vel aliâ indubitâ fide constiterit ecclesiasticâ ordinatione statutos.

NOTÆ.

(a) *Novoloco.*] Ita habetur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. ultimo*, post Concilium autem Lateran. pag. 38. cap. ultimo, legitur *Turgam.* Sed cum in prima collectione

addatur pars capituli *prout*, inde cognoscitur, in præfenti referri partem textus in cap. *prout 4. de dolo & contumacia*, ex quo præfens inscriptio restituenda est, & commentarium hujus textus petendum est ex traditis in cap. 3. de *probat. cap. quia 9. de præscript.*